

ELŐBESZÉD.

Ez a' Csokonay' Élete Leírása íródott előbeszédképpenn Csokonay Munkáinak azon kiadása eleibe, mellyet T.T. Márton Jó'sef Úr a' tavalyi 1816-ik Esztendőbenn készített: de késvénn attól elmaradt.

Es így csak Ajtó ez, melly a' Csokonaytól rakott Épülethez készítettett; vagy (ha ezt a' tsupa *Dolgot* Róma' Törvénye szerint a' *Dolgok'* sorából *emancipálnán* a' Személlyek' Rangjára emeljük) tsak Szolgáló, ki az ő Gazdasszonyáért teremtetett; vagy, ha hűséges szolgálatjáért az *Adoptiót* is (Leánnyafogadtatást) meg találná nyerni, tsak fogadott leány, ki mind Nevét, mind minden Javát egyedül fogadó Anyjának köszönheti.

Akármellyik Tulajdonságára tekintsen a' három közül: egyik sem olyan, mellyel magát elbíhatné, sőt mind a' három olyan, melly ötet maga'sorsára emlékeztetvén, megalázhatja, mert ő egyik tekintetben sem magában fennálható valóság.

E' szerént esmervén a' maga semmiségét, 's tudván hogy Akhillest Homerusnak kell siratni, sokkal alázatosabb, szemérmesebb, de együgyűbb is, mint sem tsupa magában kisírt szemekkel a' Világ' piatzára kiállani bátorkodna, vagy a' Magyar Közönség' rá függesztett nézését kiálhatná.

Hogy tehát még is ez az akár szolgáló Gazd' asszony nélkül, akár Leány Anya nélkül, akár ajtó épület nélkül, váz képpenn ne áljon magában: ímé a' Csokonay Mester-kezeinek még megmaradt némelly Darabjaiból egy kis Épületetskét raktam ehez, hogy minekutánna van ajtó, legyen szoba is, melybe ezen menjünk.

Ezen Töredékeknek czímjét látván szíves Olvasó, meg lehet, elijedsz tőlök, és azt mondod:

Először. Mitsoda tanúság nélkül való haszontalan Matériák ezek: a' Sze-

retet, a' *Csókók* 's a' t. — jobb lett volna ezeknek azon semmiségben maradni, mellybenn az incuriosa suorum aetas eddig heverni engedte.

Erre én is azt mondom *először*, hogy igen is: Tanúság nélkül való, és haszontalan Matériák ezek: de *másodszor* azt, hogy éppen azért remcek ezek, mivel ezekből látod, miképpen teremt a' Genie semmiből is Világokat, 's miképpen lelkesíti meg a' termékeny Lélek ezen teremtett Világot a' maga Lelkének szüleményivel, mint kezdetbenn ama Mindenhatóság 's fő Jóság teremtette, 's meglelkesítette a' Mennyet, Földet és Tengereket! — Azt mondod

Másodszor: Hogy ezek többnyire az ő kijött Munkáinál elébb készültek, és így az ő gyermekes Idejének éretlen szüleményi.

Erre is azt mondom én is *először*, hogy ezek többnyire az ő kijött Munkáinál elébb készültek: de *másodszor* azt, hogy tsak ugyan a' Csokonay' Lelke fúvall ezekbenn is mindenütt, a' mi gondolatom szerint ezeknek olvasására elég; *harmadszor* pedig azt, hogy

éppenn az ő gyermekései 's Deáki idejéből vagyunk többnyire elegendő datum nélkül az ő Biographiájában. — Ezek hát szükségesek csak annyiban is, mennyiben a' Biographia' (mert csak annak nevezem már) hijánosságát pótolják. Azt mondom

Harmadszor: Hogy ezeket a' hamar elhalt Író' ráspolya sem simíthatta ki:

Erre is végtére azt mondom *először*, hogy ezeket a' hamar elhalt Író' ráspolya sem simíthatta ki: de *másodszor*, hogy ha a' Szeretet és Hálátosság, a' mi elhunyt Kedveseinknek csak holmi darab rongyait is úgy nézeti velünk, mint valami betses Ereklýéket: úgy tartom, hogy ezen Ereklýék is nem lesznek betstelének a' Magyarok előtt, mivel egy olyan Emberről, 's Magyarról valók, kinek sírja körül most is Nemzet' szeretete 's Hála zsibong.

Elhiszem, mondanál még többet is, de én azt mondom, hogy ne mondj semmit, hanem olvasd meg és ítéld. Addig pedig hidd el a' tsupa szavam.

ra, hogy itt is: *Aquila non progenerat imbellem Columbam.*

Az itt kiadott Munkáin kívül vannak még Csokonaynak mások is, rész szerént kötött, rész szerént kötetlen Beszédbenn, p. o. Virgilius' Georgiconjának fordítása, mellyet ő egészen elkészített: de T. Gál László Úrnál, (kinek szívessége ezeket velem közlőtte) tsak tsonkánn van. Horáczius' némmelly Ódáinak fordítása, a' Szökevény Ámor, a' Méh és Pillangó együtt Beszéllése. Horváth Ádám Úrhoz 's a' t. mellyeknek kiadását én, kinek a' szeriöz Themis a' játszásra időt nem ad, 's ki sem Litterator, sem Poéta nem vagyok, azokra bízom, kik mind a' három tekintetben ennek jobban megfelehetnek.

Míg a' lenne: én tölem tsak ezen Darabokat, és az ezeket megelőző Biográphiát fogadd el szíves Olvasó, akár mint szegény szolgálót Keresztyéni szánakozásból, akár mint Leányt az Annyáért, vagy legalább, mint Ajtót szükségből, hogy bemehess a' Szálába, a' hol szívességedért meg fogsz ju-

talmaztatni. Isten hozzád! Írárm Pestenn, Böjt más Havának 8-kán 1817.

az Író 's Kiadó.